

KLT-valmennus Yritys- ja yhtiöoikeus

Mira Merikanto

1 Järjestömme noudattaa kilpailulakia

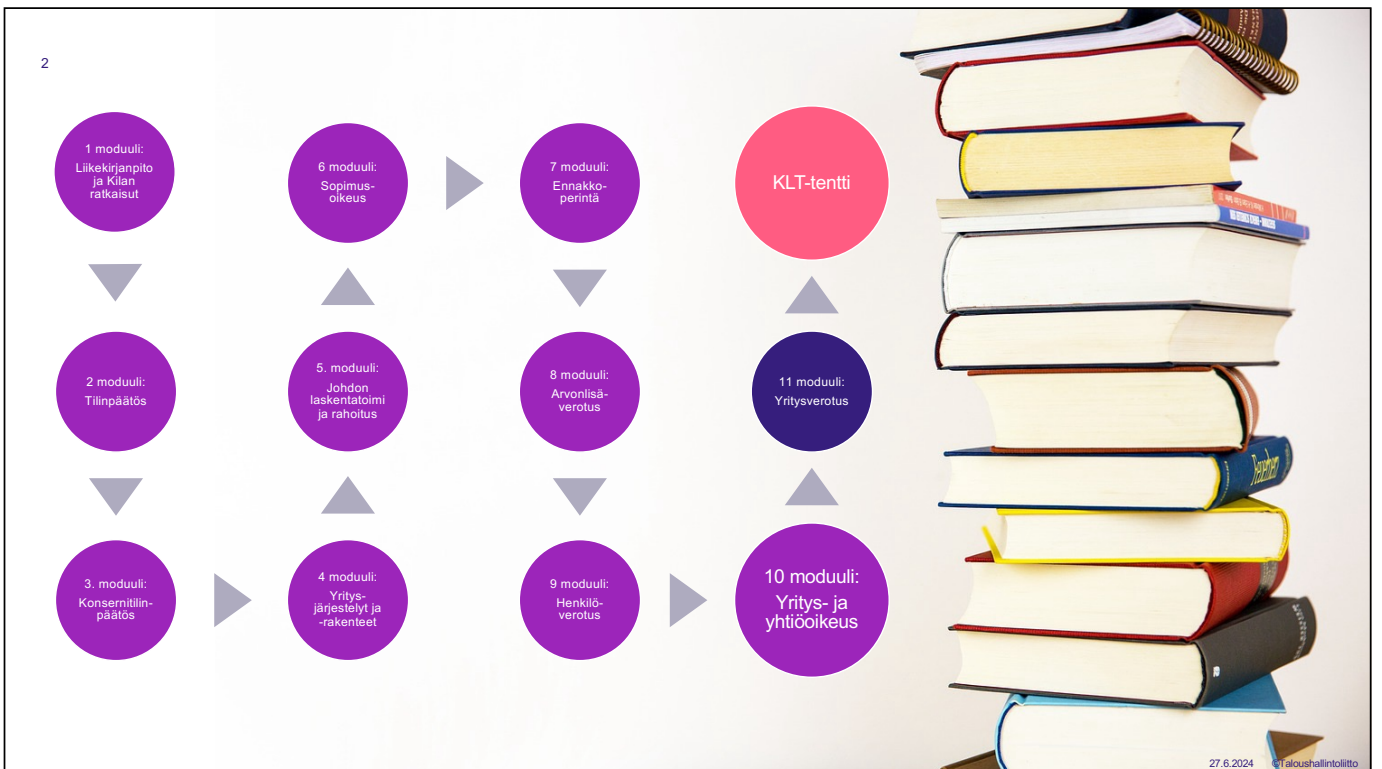

Kilpailulaki kieltää sellaiset sopimukset, päätökset sekä yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai joista seuraa, että kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy.

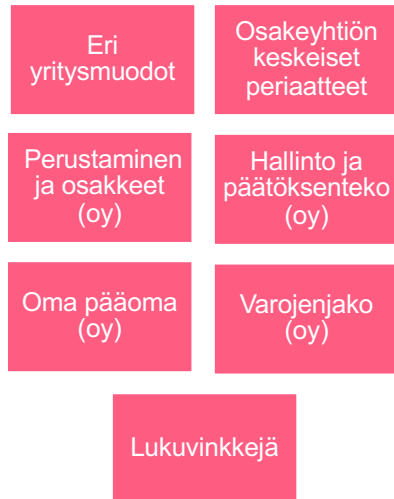
Mikäli keskustelu liittyy kiellettyyn teemaan, kaikkien osallistujien tehtävä on lopettaa keskustelu. Emme keskustelee seuraavista teemoista, jotka sisältävät jäsenen luottamuksellista tietoa:

- Yksityiskohtaiset sopimusehdot
- Toimittajat, asiakkaat
- Tarjoukset
- Tuotantomäärät
- Laajentumissuunnitelmat, jotka eivät vielä julkisia
- Muut tulevaisuudensuunnitelmat (esim. T&K-panostukset, tuotantoseisokit)

- Alan yleinen hintataso ja siihen vaikuttaminen
- Hinnoittelukäytännöt ja –mekanismit
- Osto- ja myyntihinnat
- Markkinaosuudet
- Kustannukset
- Kannattavuus
- Yhteiset boikotit

3 Kurssin sisältö

Tenttilukemistona:

- **Yritysoikeus**
Luku II
Raitio – Bärlund – Villa – Kuoppamäki – Knuts – Wilhelmsson – Kymäläinen – Pihlajarinne – Kaisanlahti – Airaksinen – Jauhiainen – Viitanen – Rissanen – Mähönen
Alma Talent Päivittyvät hakuteokset
Digiteos
- **Yhtiöoikeus**
Sillanpää – Vahtera – Koski
Luku 18: Asunto-osakeyhtiö
Alma Talent Päivittyvät hakuteokset
Digiteos

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

4 Tavoitteita

1. Eri yritysmuodot

- Oppia mitä eri yritysmuotoja on olemassa
- Tunnistaa eri yritysmuotojen keskeiset erot
- Ymmärtää yritysmuodon valintaan liittyviä pohdittavia seikkoja

2. Osakeyhtiö

- Oppia osakeyhtiöiden toimintaa säätelevä keskeinen lainsäädäntö
- Tunnistaa varojenjakoan liittyvät ehdot ja haasteet
- Ymmärtää, miksi myös pienissä yhtiöissä on tärkeää tehdä asiat hallinnollisesti oikein

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

Eri yritysmuodot

27.6.2024 ©Taloushallinto

⁶ Eri muotoja yritystoiminnan harjoittamiseen

Yksityinen
elinkeinoharjoittaja
(toiminimi)

Henkilöyhtiö
(ay/ky)

Osakeyhtiö

Osuuskunta

Yhdistys
(joka harjoittaa yritystoimintaa)

Säätiö
(joka harjoittaa yritystoimintaa)

27.6.2024 ©Taloushallinto

7 Yksityinen elinkeinoharjoittaja (tmi)

- Ammatin- ja liikkeenharjoittamista omissa nimissä
  - Puoliso voi olla mukana toiminnassa, mutta ei voida maksaa palkkaa
- Plussat:
  - Erittäin helppo perustaa ja lopettaa, voidaan myös laittaa lepäämään
    - Ei vaadi enää edes liikkeenharjoittajilta rekisteröitymistä Kaupparekisteriin (pl. mikro- ja pienyritystä suuremmat toiminimet, joilla velvollisuus rekisteröityä ja julkaista tilinpäätös)
  - Ei juurikaan hallinnollista taakkaa, vapautettu aina tilintarkastuksesta ja pienimmät vapautettu kahdenkertaisesta kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä
    - Raja-arvot KPL 1:1 §
- Miinukset:
  - Yrittäjä vastaa henkilökohtaisella vastuulla kaikista toiminimen sitoumuksista
  - Verotus voi olla epäedullinen, jos tehdään isoa tulosta
  - Koska yrittäjä ei ole toiminimessä töissä, ei oikeutta työntekijöitä koskeviin luontoisetuihin
  - Uskottavuus sidosryhmien näkökulmasta?
- Toimii erityisen hyvin, kun tehdään yksin yrittäjävetoista liiketoimintaa, joka ei vaadi isoja investointeja

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

8 Avoin yhtiö

- Vähintään kahden yhtiömiehen vahvuus, harjoittaa toimintaa yhtiösopimuksen perusteella yhdessä elinkeinotoimintaa yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi.
  - Yhtiösopimuksella voidaan rajata vastuita yhtiötä kohtaan ja edustus oikeuksia
    - Vastuuta kolmanteen tahoon nähden ei voida rajoittaa
- Plussat:
  - Päätöksenteko on helppoa, kun yhtiömiehet voivat päättää asioista yksin
  - Yhtiömiesten mahdollisuus luontoisetuihin (vrt. tmi)
  - Mahdollisuus säädellä kokonaisverorasitusta toiminimeä paremmin, palkka vs. yksityisöt
- Miinukset:
  - Jokainen yhtiömiestä vastaa yhtiön nimissä tehdyistä sitoumuksista yhteisvastuullisesti henkilökohtaisella omaisuudellaan
    - Yhtiön velat voidaan periä täysin yhdeltä yhtiömieheltä
  - Yhtiömiehellä on oikeus hoitaa yhtiön asioita yksinään
    - Voidaan tehdä sitoumuksia ilman, että muilta yhtiömiehiltä on kysytty hyväksyntää asiaan
- Toimiva yhtiömuoto vain tilanteissa, joissa yhtiömiesten välillä tiivis suhde ja luottamus

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

9 Kommandiittiyhtiö

- Vähintään yksi äänellinen ja yksi äänetön yhtiömies, harjoittaa toimintaa yhtiösopimuksen perusteella yhdessä elinkeinotoimintaa yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi.
  - Yhtiösopimuksella voidaan rajata vastuita yhtiötä kohtaan ja edustus oikeuksia
  - Äänettömän yhtiömiehen vastuu rajautuu sijoittamaansa yhtiöpanokseen
- Plussat:
  - Mahdollistaa rahoittajan yhtiökumppanina
  - Äänellisen yhtiömiehen mahdollisuus luontoisetuihin (vrt. tmi)
  - Mahdollisuus säädellä äänellisen yhtiömiehen kokonaisverorasitusta, palkka vs. yksityisöt
- Miinukset:
  - Äänellinen yhtiömies vastaa yhtiön nimissä tehdyistä sitoumuksista henkilökohtaisella omaisuudellaan
  - Äänettömällä yhtiömiehellä ei ole oikeutta päätöksentekoon, ellei siitä ole erikseen sovittu yhtiösopimuksessa
- Sopii yrittäjälle, jonka liiketoiminta perustuu hänen osaamiseensa, mutta kaipaa toiminnalle rahoittajaa
- Käytetään paljon myös sijoitustuotteissa
  - Äänettömien yhtiömiesten joukko antaa pääomapanoksensa (= sijoittaa yhtiöön) ja äänelliset yhtiömiehet yrittävät saada rahan poikimaan

27.6.2024 ©Taloushallinto Liitto

10 Osakeyhtiö

- Vähintään yksi osakas, harjoittaa liiketoimintaa yhtiöjärjestyksen perusteella
  - Yksityisessä osakeyhtiössä ei enää vaadetta osakepääomalle
- Plussat:
  - Helppo ottaa mukaan uusia osakkaita sekä vastaanottaa sijoituksia
  - Osakkaat vastaavat yhtiön veloista vain pääomapanoksellaan
    - Yrittäjäosakas tosin joutuu usein takaamaan lainat myös henkilökohtaisesti
  - Mahdollisuus säädellä verotusta palkan ja osingon suhteella
  - Asiakkaiden ja rahoittajien silmissä arvostettu yhtiömuoto
- Miinukset:
  - Tarkkaan säädeltä hallinto
  - Toiminnan lopettaminen hankalaa
- Sopii monenlaisen yritystoimintaan, skaalautuu hyvin
  - Erityisesti jos toiminta on kasvuhakuista ja siihen liittyy riskejä ja investointeja, on usein toimivin yritysmuoto

27.6.2024 ©Taloushallinto Liitto

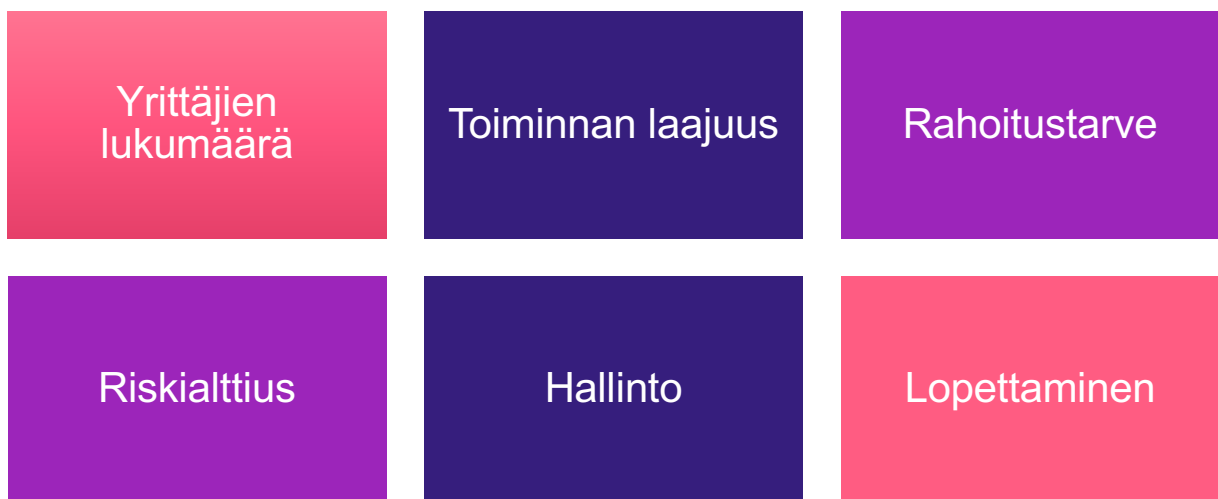
11 Osuuskunta

- Osuuskunta on taloudellista toimintaa harjoittava yhdistys
- Osuuskunnan pääasiallinen tavoite ei virallisesti ole voiton maksimointi
  - Toiminnan tarkoitus on tarjota palveluita, jotka auttavat jäseniään harjoittamaan elinkeinoaan
- Plussat:
  - Sopii yhteisyritykseen
  - Jäsenmäärä skaalattavissa
  - Jäsenet eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa osuuskunnan velvoitteista
    - Vastaavat velvoitteista ainoastaan osuusmaksullaan
- Miinukset:
  - Päätöksenteko voi olla hankalaa, jos jäseniä on paljon
  - Imagolliset seikat, jäseniä ei välttämättä mielletä ”oikeiksi yrittäjiksi”
- Sopii henkilöille, jotka myyvät omaa osaamistaan ja kaipaavat vahvaa tukea yrittäjyydelleen
  - Osa-aikainen yrittäjyys
  - Yrittäjyyden testailu

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

12 Miten auttaa asiakasta valitsemaan oikea yhtiömuoto?

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

Osakeyhtiön keskeiset periaatteet

27.6.2024 ©Taloushallinto

14 Osakeyhtiö yhtiömuotona

OYL 1-lukuun on kirjattu keskeisimmät osakeyhtiötä koskevat oikeudelliset periaatteet:

- Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajan rajoitettu vastuu
- Pääoma ja sen pysyvyys
- Osakkeen luovutettavuus
- Toiminnan tarkoitus
- Enemmistöperiaate
- Yhdenvertaisuus
- Johdon tehtävä
- Tahdonvaltaisuus

27.6.2024 ©Taloushallinto

15 Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajan rajoitettu vastuu

- Osakeyhtiö on oma oikeussubjektinsa eli vastaa itse omista tekemisistään
  - Ei kuitenkaan päde, jos tytäryhtiötä käytetään vilpillisesti emoyhtiön vastuiden ja velvoitteiden kiertämiseen
- Osakkeenomistajalla ei lähtökohtaisesti ole henkilökohtaista vastuuta yhtiön velvoitteista
  - Toiminimessä vastuu yrittäjällä
  - Avoimessa yhtiössä vastuu yhtiömiehillä henkilökohtaisesti
  - Kommandiittiyhtiössä vastuu vastuunalaisilla yhtiömiehillä henkilökohtaisesti
- Näin ollen mikäli yhtiö ei pysty huolehtimaan velvoitteistaan, yrittäjä ei lähtökohtaisesti joudu maksamaan niitä henkilökohtaisesti
  - Poikkeuksia on, esim. yrittäjän nostama ylisuuri palkka yhtiön ajautuessa konkurssiin
  - Käytännössä kuitenkin usein omistaja joutuu takamaan henkilökohtaisesti yrityksen velkoja, joten vastuu siltä osin vyöryy yrittäjällekin

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

16 Pääoma ja sen pysyvyys

- Koska osakkeenomistajalla ei henkilökohtaista vastuuta yhtiön sitoumuksista, velkojien turvana ovat vain yhtiön kerätyt varat sekä osakeyhtiölain säädökset niiden jakamisesta
- Yhtiön kirjanpidossa nämä varat ovat kirjattuna omaan pääomaan
  - Oma pääoma = yhtiön velka osakkeenomistajille, eli löytyy kirjanpidossa vastaavaa-puolelta tasetta
- Oma pääoma jakautuu sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan
  - Sidottua omaa pääomaa on esimerkiksi osakepääoma
    - Nykyään osakeyhtiön voi perustaa nollapääomalla, mutta ennen osakeyhtiöillä oli pakollinen 2500 € osakepääomavaatimus
    - Sidottua omaa pääomaa ei saa jakaa osinkona ulos
    - Osakepääomaa on kuitenkin mahdollista alentaa ja sitä kautta jakaa varat pois
  - Vapaata omaa pääomaa ovat esimerkiksi
    - edellisten tilikausien voitot, jotka voidaan jakaa osinkona ulos
    - SVOP-rahasto, joka voidaan jakaa pääomanpalautuksena ulos

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

17 Pääoma ja sen pysyvyys

Yhtiön oma pääoma tulisi lähtökohtaisesti olla aina positiivinen

Mikäli yrityksen hallitus havaitsee, että oma pääoma on menetetty, tulee sen viipymättä tehdä tästä ilmoitus Kaupparekisteriin

Koska yhtiö vastaa itse omasta toiminnastaan, tulee velkojille Kaupparekisterimerkinnän myötä saada tieto yrityksen huonosta taloustilanteesta

- Usein kauppakumppanit saattavat tämän jälkeen siirtyä ennakkolaskutukseen luottotappioriskin minimoimiseksi

Vertaa toiminimiyrityksensä ja henkilöyhtiön yhtiömieheen, joka aina vastaa yrityksestä tekemistä sitoumuksista henkilökohtaisesti omalla yksityisomaisuudellaan -> ei rekisteröintivelvoitetta

Tmi negatiivinen oma pääoma vaikuttaa verotuksessa korkojen vähennysoikeuteen

- Näin estetään, ettei tmi käytä lainoja yksityistalouden menoihin ja saa aiheetta verovähennystä lainojen koroista

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

18 Osakkeen luovutettavuus

- Osakkeenomistajalla on oikeus myydä osakkeet vapaasti haluamalleen ostajalle, ellei yhtiöjärjestys toisin määrää
  - Lunastuslausekkeen mukaan muilla osakkailla, yhtiöllä tai muulla henkilöllä on oikeus lunastaa osake sen jälkeen, kun osakas luopuu osakkeen omistuksesta
- Osakeyhtiö voi myös ostaa omia osakkeitaan
  - Tähän on omat määräyksensä OYL 15 luvussa, joita tällä kurssilla ei käsitellä
- Osakassopimuksessa on saatettu sopia velvollisuuksista luovuttaa tai hankkia osakkeita
  - Osakassopimus sitoo vain sopimuksen tehneitä, yhtiöjärjestys sitoo kaikkia osakkeenomistajia
- Osakkeiden luovutus laukaisee aina veroseuraamuksia, jotka on syytä selvittää ennen toimenpiteisiin ryhtymistä

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

19 Toiminnan tarkoitus

- Yhtiön toiminnan tarkoituksena on lähtökohtaisesti tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestys toisin määrää
  - Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö
  - Yhteiskunnallinen yritys
- Toiminnan tulee tapahtua yhtiöjärjestyksessä määrätyn toimialan puitteissa
- Voitontuottamisen keinot ja määrä ovat yhtiön sisäinen asia
  - Yhtiön velkojat eivät kuitenkaan saa kärsiä
  - Yhtiön on noudatettava osakeyhtiölain lisäksi muita sen toimintaa sääteleviä lakeja
- Omistajat saavat hyödyn yhtiöstä jakamalla ulos varoja (esim. osinkoa) tai kasvattamalla yhtiön omaisuutta

27.6.2024 ©Taloushallinto Liitto

20 Enemmistöperiaate

- Yhtiökokouksen ja hallitusten kokouksen päätökset tehdään enemmistöpäätöksinä
  - Näin riitatilanteissakin saadaan päätös aikaiseksi
  - Äänestyksessä laitetaan kaksi ehdotusta vastakkain ja yli puolet ääniä saanut ehdotus voittaa
    - Poikkeuksena määräenemmistön vaativat päätökset
- Osakeyhtiölaissa on kuitenkin omat määräyksensä vähemmistöosakkaiden suojaksi
- Jos vähemmistöosakkaalla tai -osakkailla on yhteensä vähintään 10 % yhtiön osakkeista, voidaan käyttää vähemmistöoikeuksia. Näitä ovat mm.
  - Oikeus vähemmistöosinkoon
  - Oikeus vaatia ylimääräistä yhtiökokousta
  - Oikeus vaatia tilintarkastaja

27.6.2024 ©Taloushallinto Liitto

21 **Yhdenvertaisuus**

- Osakkeet ovat samanarvoisia toisiinsa nähden, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä
  - Yhtiöllä voi olla esim. A ja B-sarjan osakkeet, joilla erilaisia oikeuksia äänivallan ja osingonsaannin suhteen
  - Yhtiöjärjestyksellä voidaan myös määrätä erikoisasema tietyille osakkeille, kylläkin harvinaista
- Yhtiökokous, hallitus tai toimitusjohtaja eivät saa tehdä sellaisia päätöksiä, jotka asettavat osan osakkeenomistajista muita huonompaan asemaan
- Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa

Lue läpi KKO 2018:19
ratkaisu ja pohdi,
toteutuiko
yhdenvertaisuusperiaate

23 **Johdon tehtävä**

- Yhtiön johdon on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua
  - Lojaliteettivelvoite yhtiötä kohtaan
  - Velvollisuus kohdella kaikkia osakkeenomistajia mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman tasapuolisesti
  - Liiketoimintapäätösten tulee olla yhtiön edun mukaisia ja noudattaa yhtiön toimialaa
- Johdolla on OYL 22:1 § mukaan korvausvelvollisuus, jos aiheuttavat tahallisesti tai huolimattomuudesta johtuen yhtiölle vahinkoa
- Yhtiön johtoa ovat
  - Hallitus
  - Hallintoneuvosto
  - Toimitusjohtaja
  - Selvitystilan aikana selvitysmies
  - Huom! Osakkeenomistaja ei automaattisesti ole osa yhtiön johtoa
    - Tilitoimisto ei asioi osakkeenomistajien, vaan yhtiön johdon kanssa

27.6.2024 ©Taloushallinto

24 **Tahdonvaltaisuus**

Yhtiö voi lähtökohtaisesti poiketa osakeyhtiölain säädöksistä yhtiöjärjestyksellä

Yhtiöjärjestys ei saa kuitenkaan heikentää

Velkojien suoja

Vähemmistöosakkaiden turvaa
(ilman näiden suostumusta)

Yhtiön suhdetta julkisen vallan
asettamiin lakeihin ja
säädöksiin

27.6.2024 ©Taloushallinto

Osakeyhtiön perustaminen

26 Perustamistoimet

- Perustamissopimuksen laatiminen
  - Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi luonnollinen tai oikeushenkilö
  - Sisältää listan osakkeenomistajista, osakkeesta maksettavan määrän eli merkintähinnan maksuaikoinen, hallituksen jäsenet ja yhtiöjärjestyksen
  - Osakkeiden määrä on vapaa, 100 kpl lienee yleisin pienissä yrityksissä
    - Osakkeiden määrä kannattaa katsoa menemään tasan perustajaosakkaiden määrän suhteessa
      - Esim. Jos kolme omistajaa tasaosuuksin, 99 kpl parempi määrä kuin 100
- Rekisteröinti Kaupparekisteriin
  - Viimeistään kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoituksesta
  - Yhtiö voi aloittaa liiketoiminnan omissa nimissään vasta kun se on rekisteröity kaupparekisteriin
  - Usein kuitenkin toimintaa aloitellaan jo ennen rekisteröintiä
    - Tällöin toiminnasta vastaa yhtiön sijaan toimista päättänyt henkilö
    - Toimet tehdään ”perustettavan yhtiön lukuun”

27 Perustamistoimet

- Osakkeiden maksaminen
  - Kun yhtiön rekisteröintiprosessi aloitetaan, yhtiö saa y-tunnuksen ja pääsee avaamaan pankkitilin
  - Jos osakkeilla on merkintähinta, se maksetaan rahana tai apportina yhtiölle
  - Kirjataan kirjanpidossa tilille osakepääoma ja / tai svop
    - Raha on vain kirjanpidon tilillä ”tallessa” ja sitä voi käyttää yrityksen juokseviin kuluihin
-> tämä hyvä selventää yrittäjille
- Osakeyhtiö voidaan perustaa myös kokonaan ilman osakepääomaa
  - Tarvittaessa omaa pääomaa voi vahvistaa esim. SVOP-sijoituksella

28 Yhtiöjärjestys

- Jokaisella osakeyhtiöllä tulee olla yhtiöjärjestys
- Yhtiöjärjestys = osakeyhtiön omat säännöt
- Yhtiöjärjestys sitoo kaikkia osakkeenomistajia
  - Vertaa osakassopimukseen, joka sitoo vain allekirjoittajia
  - Yhtiöjärjestystä rikkova osakas rikkoo osakeyhtiölakia ja/tai yhtiöjärjestystä, kun taas osakassopimusta rikkova osakas ”vain” yleistä sopimusoikeutta
- Julkinen asiakirja, joka on hyvä katsoa jokaisesta uudesta asiakkaasta läpi
  - Huomioi myös Kaupparekisteriote
- Pakolliset määräykset:
  - Yhtiön toiminimi
  - Kotipaikkana toimiva Suomen kunta
  - Toimiala

29 Yhtiöjärjestys

- Esimerkkejä vapaaehtoisista määräyksistä:
  - Osakkeiden erilaisuus
    - Esim. Ei ääni- tai osinko-oikeutta B-sarjan osakkeilla
  - Rajoituksia myydä tai hankkia osake
    - Lunastuslauseke
    - Suostumuslauseke
    - Muut rajoitukset eivät ole yhtiöjärjestyksessä sallittuja, mutta niistä voidaan sopia osakassopimuksella
  - Hallituksen jäsenten lukumäärä ja heidän oikeutensa edustaa yhtiötä
    - OYL mukainen määrä on 1-5 henkilöä
- Yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päättää yhtiökokous 2/3 määräenemmistöllä
- Vanhat yhtiöjärjestykset ovat tyypillisesti varsin pitkiä, kun taas uusissa yhtiössä ne ovat usein suppeita

30 Osakassopimus

- Osakkeenomistajien välinen keskinäinen sopimus
- Vapaaehtoinen
- Ei ole julkinen asiakirja
- Koskee yleensä asioita, joista ei ole määräystä yhtiöjärjestyksessä

31 **Osakassopimuksen sisältöesimerkkejä**

Johdon kokoonpano ja päätöksenteko	Asioiden hoidon ja liiketoiminnan suuntaviivat	Varojen jakaminen	Osakkaiden työpanoksen palkitseminen
Osakkaiden työskentelyvelvoite	Osakkeiden myynnin rajoitukset	Erimielisyyksien ratkaisutavat	Sopimussakot

**Käy tutustumassa
YTJ:ssä osakeyhtiön
sähköiseen
perustamiseen**

Osakeyhtiön hallinto ja päätöksenteko

27.6.2024 ©Taloushallinto

34 Yhtiökokous

- Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa
- Yksi osake = yksi ääni
  - Poikkeuksena erilaiset osakkeet, mutta harvinaisia pienissä yrityksissä
- Pääsääntöisesti päätökset tehdään annettujen äänten enemmistöllä
- Tietyissä päätöksissä vaaditaan määräenemmistö eli 2/3 annetuista äänistä sekä yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista, esimerkiksi:
  - Yhtiöjärjestyksen muuttaminen
  - Selvitysmenettelyn aloittaminen
- Laissa on määrätty myös vähemmistönsuojasta
  - Edellyttää, että vähemmistöoikeuksia käytettäväksi vaativat edustavat vähintään 1/10 kaikista yhtiön osakkeista. Esimerkiksi:
    - Oikeus vähemmistöosinkoon (voidaan kuitenkin kumota yhtiöjärjestyksessä)
    - Oikeus vaatia tilintarkastaja

27.6.2024 ©Taloushallinto

35 **Yhtiökokous**

Varsinaisessa yhtiökokouksessa läpikäytävät asiat ovat minimissään:

- Tilinpäätöksen vahvistaminen
- Voitonjaosta päättäminen
- Hallitukselle ja mahdolliselle toimitusjohtajalle vastuuvapauden myöntäminen
- Hallituksen jäsenten ja mahdollisen tilintarkastajan valitseminen
- Lisäksi yhtiökokous päättää myös mm. seuraavista asioista
  - Yhtiöjärjestyksen muuttaminen
  - Suunnattu osakeanti
  - Optio-oikeuksien antaminen
  - Osakepääoman korottaminen tai alentaminen
  - Omien osakkeiden hankkiminen
  - Selvitystilan aloittaminen tai keskeyttäminen
  - Yritysjärjestelyt, kuten sulautuminen tai jakautuminen

36 **Yhtiökokous**

- Mikäli yritys pitää tilikauden aikana myös muita yhtiökokouksia kuin varsinaisen yhtiökokouksen, nimitetään näitä ylimääräisiksi yhtiökokouksiksi
- Yhtiökokouksista tulee laatia pöytäkirjat
  - Säilytettävä yhtiön koko elinajan ja sen jälkeen yhtä kauan, kun kirjanpito ja tilinpäätös pitää säilyttää
  - Päivätään ja numeroidaan järjestyksessä
- Yhtiökokouksen päätös voidaan tehdä myös kokousta pitämättä.
  - Tällöinkin päätökset tulee kirjata, numeroida ja arkistoida

37 **Hallitus ja muu johto**

- Jokaisella osakeyhtiöllä tulee olla hallitus, joka rekisteröidään Kaupparekisteriin
- Toimitusjohtajan valinta ei kuitenkaan ole pakollista
  - Toimitusjohtajan valitsee hallitus, ei yhtiökokous
- Hallituksen jäsenmäärä on lähtökohtaisesti 1-5 henkilöä, jos yhtiöjärjestys ei muuta määrää
- Jos hallituksen jäseniä on alle kolme, tulee nimetä vähintään yksi varajäsen
  - Vähimmäiskokoonpano on siis yksi jäsen ja yksi varajäsen
- Jos jäseniä on enemmän kuin yksi, valitsevat he joukostaan puheenjohtajan
- Hallituksen jäsenen kelpoisuusvaatimukset lain mukaan:
  - Luonnollinen henkilö
  - Täysi-ikäisyys (vajaavaltainen täysi-ikäinen kuitenkin ei voi toimia hallituksessa)
  - Ei saa olla konkurssissa tai liiketoimintakiellossa

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

38 **Hallitus ja muu johto**

- Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä
  - Kriisiytyvässä yhtiössä voi olla välillä epäselvää mikä päätös kuuluu hallituksen yleistöimivaltaan ja mikä yhtiökokoukselle
- Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen ohjeiden mukaan
  - tarkoittaa siis päivittäisiä, tavanomaisia toimia
- Käytännössä yhtiön koosta ja toimintamalleista riippuu, mikä menee hallituksen ja mikä toimitusjohtajan toimen alle
  - Mitä suuremmasta liiketoimintapäätöksestä on kysymys, sitä todennäköisemmin se kuuluu hallitukselle
  - Rajanveto voi olla toisinaan hankalaa
- Pienissä yhtiöissä toimitusjohtaja saattaa olla myös hallituksen jäsen ja/tai osakkeenomistaja
  - Myös ns. yhden henkilön yhtiöissä, joissa toimitaan kaikissa rooleissa, tulee pitää kiinni lain mukaisista muodollisuuksista

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

39 Hallituksen kokoukset

- Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet jäsenistä
  - Yhtiöjärjestyksessä voidaan poiketa tästä ylöspäin
- Päätökset tehdään enemmistön mielipiteen mukaan
  - Jos äänet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee
- Osakkeenomistajilla ei lähtökohtaisesti ole läsnäolo-oikeutta hallituksen kokouksissa eikä oikeutta nähdä pöytäkirjoja
  - Hallitus voi toki myöntää suostumuksen
- Kokouksista laaditaan pöytäkirjat
  - Säilytettävä yhtiön koko elinajan ja sen jälkeen yhtä kauan, kun kirjanpito ja tilinpäätös pitää säilyttää
  - Pöytäkirjaan voidaan merkitä myös eriävät mielipiteet
- Hallituksen päätös voidaan tehdä myös kokousta pitämättä. Tällöinkin päätökset tulee kirjata, numeroida ja arkistoida.

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

40 Oikeustoimien suorittaminen

- Liiketaloudellinen peruste
  - Markkinaehtoisuus
  - Vastikkeellisuus
- Oikeustoimi tulee olla yhtiön toimialan mukainen
  - Esim. Tilitoimisto ei voi alkaa harjoittamaan vähittäiskauppaa ilman, että toimialaa laajennetaan
- Yhtiön edun toteuttaminen
  - Osakkaiden yhdenvertaisuuden varjeleminen
  - Tunnistettava lähipiiritransaktiot
  - Yhtiön tehdystä toimesta saatava hyöty
- Muistettava erillisyyhtiöperiaate, vaikka toimittaisiin konsernissa tai yhtiöillä olisi muulla tavoin yhteistä omistuspohjaa

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

Lue OYL:n määräykset kirjanpidon ja tilinpäätöksen järjestämisestä

27.6.2024 ©Taloushallinto

42 Yhtiön kirjanpito ja tilinpäätös

- Osakeyhtiö on aina kirjanpitovelvollinen koko elinikensä ajan
  - Koskee myös ns. Pöytälaatikkoyrityksiä
- Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon **valvonta** on asianmukaisesti järjestetty
- Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiö noudattaa kirjanpitolakia ja -asetuksia sekä varainhoidon luotettavasta järjestelystä
- Osakkailla ei lähtökohtaisesti ole oikeutta saada yhtiön kirjanpitoa nähtäväkseen
- Kirjanpitäjän on oltava tarkkana siitä, kenelle voi ja toisaalta pitää yhtiön asioista kertoa
  - Toisinaan asiakkaan yhteyshenkilöltä voi tulla toive, että joku jätettäisiin pimentoon yhtiön asioista omien virheiden peittämiseksi

27.6.2024 ©Taloushallinto

43 Yhtiön kirjanpito ja tilinpäätös

- Tilinpäätöksen tarkoitus on kuvata yhtiön tilinpäätöspäivän
  - Taloudellista asemaa
  - Tilikauden tuloksen muodostumista
  - Varojen hankkimista ja käyttöä tilikaudella
- Tilinpäätöksen laadinnassa on otettava huomioon myös tilikauden jälkeiset tapahtumat
  - Tarvittaessa annetaan liitetieto, jotta tilinpäätöksen ulkopuolinen lukija saa oikean ja riittävän kuvan yhtiön tilanteesta
- Osakeyhtiön tilinpäätös tulee aina julkaista viimeistään kahden kuukauden sisällä tilinpäätöksen vahvistamisesta
  - Tilinpäätökset ovat vapaasti hankittavissa Kaupparekisteristä
  - Tästä johtuen tilinpäätöksiin ei haluta laittaa pitkiä tuloslaskelmia tai taseita eikä tase-erittelyjä, vaan mahdollisimman suppeat tiedot

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

44 Tilintarkastajan valinta, TilintarkL 2:2§

- Osakeyhtiön ja ay/ky:n tilintarkastus on pakollista tiettyjen ehtojen täytyessä:
  - Tase yli 100 000 €
  - Liikevaihto tai sitä vastaava tuotto yli 200 000 €
  - Palveluksessa keskimäärin yli kolme henkilöä
  - Rajoista kahden ylittyessä, tulee tilintarkastaja valita seuraavalle tilikaudelle
  - Mikäli yhtiöjärjestyksessä tai yhtiösopimuksessa määrätty tilintarkastajan käyttämisestä, tulee tilintarkastaja valita vaikka toiminta olisi pienimuotoista
- Tmi:n ei tarvitse koskaan valita tilintarkastajaa
  - Myös muita yhtiömuotoikohtaisia eroavaisuuksia, esim. säätiöillä ja as.oy:llä
- Luvuvinkki: <https://tilisanomat.fi/tilintarkastus/milloin-pitaa-valita-tilintarkastaja>

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

45 **Tilintarkastajan valinta**

- Tilintarkastajan valinta rekisteröidään Kaupparekisteriin
  - Valinnan tekee yhtiön päättävä toimielin, esim. osakeyhtiössä osakkeenomistajat yhtiökokouksessa
- Tilintarkastaja antaa tekemästään tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen sekä tekee tilinpäätösmerkinnän (allekirjoittaa tilinpäätöksen)
- Yhtiö voi valita tilintarkastajakseen yksittäisen tilintarkastajan henkilönä tai tilintarkastusyhteisön
  - Mikäli valitaan henkilö, tulee olla valittuna myös varatilintarkastaja
  - Tilintarkastusyhteisöstä säädetään TilintarkL6:5§

46 **Tutkinnot**

- Tilintarkastajan ammatti on PRH:n valvoma suojattu ammattinimike
- Jotta voi toimia tilintarkastajana, tulee täyttää TilintarkL 6-luvun edellytykset, joita ovat mm.
  - Opintovaateet tai niitä korvaavat työkokemusvaateet
  - Käytännön työkokemusvaateet
  - Tilintarkastajan tutkinnon läpäiseminen
- HT on pohjatutkinto, KHT ja JHT jatkotutkintoja
  - KHT saa tarkistaa lain 2:5§ mukaan määriteltyjä suuria yrityksiä ja yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöitä (mm. pörssiyrityksiä)
  - JHT saa tarkistaa julkisia organisaatioita, kuten kuntia ja kaupunkeja
- Tilintarkastajan kelpoisuuden voi tarkistaa PRH:n ylläpitämästä rekisteristä <https://epalvelut.prh.fi/tilintarkastajahaku/>

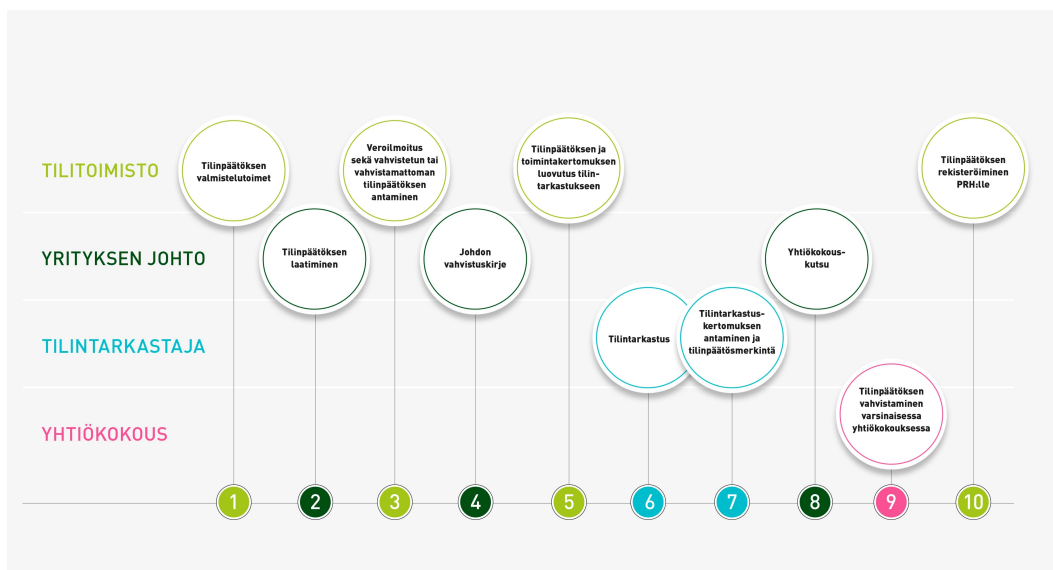
47 Tilintarkastajan tehtävät kirjanpitäjän näkökulmasta

- Tarkastaa kirjanpidon ja tilinpäätöksen
  - Onko tilinpäätös laadittu kirjanpitolain ja muiden säännösten mukaisesti
  - Antaako tilinpäätös oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta
  - Käytännössä tarkistaa läpi
    - Tilikauden aikaisen kirjanpidon ja tilinpäätöskirjaukset satunnaisotannalla, painottaen niitä eria mihin liittyy suurin virheen riski
    - Tilinpäätöksen liitetietoiheen
  - Tarkastusta voidaan tehdä jo tilikauden aikana
- Tarkastaa hallintoelinten toiminnan tilikauden aikana
  - Onko asianmukaiset hallituksen kokoukset ja yhtiökokoukset pidetty
  - Onko tilinpäätös vahvistettu asianmukaisesti
- Hyvä tilintarkastaja on kirjanpitäjän luottopakki, jolta voi kysyä neuvoa yhteistä asiakasta koskeviin kirjanpidollisiin haasteisiin

27.6.2024 ©Taloushallintoliitto

48 Tilinpäätöksen aikataulutus osakeyhtiöllä

Ideaalitalanteessa yhtiö on tilintarkastettu jo ennen veroilmoituksen jättöä

27.6.2024 ©Taloushallintoliitto

Osakeyhtiön oma pääoma

27.6.2024 ©Taloushallinto

50 Oman pääoman vahvistaminen

- Omistajat saattavat sijoittaa yhtiön omia varojaan
  - Yrittäjäriski kasvaa, joten tulee aina harkita onko sijoittaminen järkevää
  - Tapoina osakepääoman korotus, SVOP ja pääomalaina
  - Maksuna voi olla rahan lisäksi muuta omaisuutta käyväällä arvolla
- Yhtiö voi saada sijoituksia ulkopuolisilta tahoilta
  - Start-up ja perheyhtyksissä yleistä
  - Tapoina tyypillisesti suunnattu osakeanti, jolloin sijoittaja saa vastineeksi yhtiön osakkeita tai pääomalaina
  - Ulkopuolisten antamaan SVOP-sijoitukseen liittyy veroriskejä ja siksi sitä tyypillisesti vältetään
- Yrityksen hallitus päättää yhtiön vastaanotettavan sijoituksesta ja sen luonteesta
- Ns. Tavallinen laina ei vahvista omaa pääomaa
  - Laina voidaan konvertoida oman pääoman eräksi

27.6.2024 ©Taloushallinto

51 **Oman pääoman vahvistaminen**

- Omaa pääomaa voidaan myöskin kasvattaa tekemällä arvonkorotuksia tai käypään arvoon kirjauksia yhtiön tasevarallisuuteen, mikäli kirjanpitolain edellytykset täyttyvät
  - KPL 5:2a§ rahoitusvälineen merkitseminen käypään arvoon
  - KPL 5:2b§ sijoituskiinteistön merkitseminen käypään arvoon
  - KPL 5:17§ pysyviin vastaaviin kuuluvan maa- tai vesialueen tai sellaisen arvopaperin, joka ei ole rahoitusväline, arvonkorotus (huomioi myös laskennallinen verovelka arvonkorotuksesta)
- Arvonkorotus on kertaluontoinen tapahtuma, käypään arvoon kirjaaminen tilikaudesta toiseen jatkuva arvostusmenettely
- Arvonkorotukset tai käypään arvoon kirjaaminen eivät yleensä laukaise veroseuraamuksia eivätkä nosta yhtiön nettovarallisuutta osinkojen verotuksessa -> hyöty vain kirjanpidollinen
  - Poikkeuksena vaihto-omaisuutena käsiteltävät käypään arvoon kirjatut rahoitusvälineet, jotka varaston muutoksen kautta vaikuttavat myös verotukseen

27.6.2024 ©TaloushallintoLiitto

52 **SVOP**

- SVOP= sijoitetun vapaan pääoman rahasto
  - Sijoitus eli ei koronmaksun mahdollisuutta
- Oman pääoman erä, nostaa nettovarallisuutta (vaikutus osingonjakoon)
- Voi olla vastikkeellinen
  - Esim. suunnattu osakeanti
- Voi olla myös vastikkeeton
  - Tyypillisesti tällöin sijoittaja on joku yhtiön osakkaista
- Yhtiön hallitus päättää sijoituksen vastaanotosta
- SVOP-rahaston varojenjaosta päättää yhtiökokous
  - Varojenjakoa verotetaan pääsäännön mukaan osinkona
  - Jos varat palautettu 10 v sisällä sijoituksen tekohetkestä samalla taholle, joka sijoituksen on tehnyt, kyseessä on pääsäännön mukaan verovapaa palautus
  - Sisältää helposti piileviä veroriskejä silloin, kun yhtiössä on useita osakkaita, useita svop-sijoituksia tai sijoituksen on tehnyt joku muu taho kuin yhtiön omistajat
- Verohallinnon ohje: Vapaan oman pääoman rahaston varojenjakoa verotuksessa

27.6.2024 ©TaloushallintoLiitto

53 **Pääomalaina**

- Pääomalaina = erityisehtoinen laina, jolla on muita lainoja huonompi oikeus takaisinmaksuun ja korkoon
  - Lainaa ei saa lyhentää eikä korkoa maksaa ennen kuin vapaa oma pääoma ja pääomalainat ylittävät tappion määrän takaisinmaksuhetkellä
  - Lukuvinkki: <https://tilisanomat.fi/kolumnit/lyhyesta-virsi-kaunis-kolumnit/paaomalaina>
- Pääsäännön mukaan vierasta pääomaa
  - Voidaan kuitenkin kirjata omaan pääomaan KPL 5:5c ehtojen täytyessä
    - Lainan takaisinmaksun takasijaisuus
    - Eräpäivättömyys
    - Lainalle voidaan maksaa tuottoa vain tilanteissa, joissa yhtiöllä on mahdollisuus osingonjakoon
  - Lukuvinkki: <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/milloin-paaomalaina-omaa-paaomaa>
- Pääomalaina saadaan laskennallisesti lisätä omaan pääomaan, kun arvioidaan oman pääoman menetystä
- Yhtiön hallitus tekee päätöksen pääomalainan vastaanottamisesta

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

54 **Esimerkkejä oman pääoman rakenteesta**

Osakepääoma	0 €	Osakepääoma	+10 000 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	+3 000	Ed.tilikausien voitto/tappio	+3 000
Tilikauden tappio	- 5 000 €	Tilikauden tappio	- 5 000 €
<hr/>		<hr/>	
Oma pääoma	- 2 000 €	Oma pääoma	+ 8 000 €

Osakepääoma	0 €	Osakepääoma	0 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	+3 000	Ed.tilikausien voitto/tappio	+3 000
Tilikauden tappio	- 5 000 €	Tilikauden tappio	- 5 000 €
SVOP	+2 000 €	<hr/>	
<hr/>		Oma pääoma	-2 000 €
Oma pääoma	0 €	Pääomalaina	+10 000 €
		=	+8 000 €

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

Osakeyhtiön varojenjakko

27.6.2024 ©Taloushallinto

⁵⁶ Varojenjakotavat OYL 13:1 §

Yhtiön varoja voidaan jakaa **osakkeenomistajille** vain sen mukaan kuin tässä laissa säädetään:

- 1) voitonjaosta (osinko) ja varojen jakamisesta vapaan oman pääoman rahastosta;
- 2) 14 luvussa tarkoitetusta osakepääoman alentamisesta;
- 3) 3 ja 15 luvussa tarkoitetusta omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta; sekä
- 4) 20 luvussa tarkoitetusta yhtiön purkamisesta ja rekisteristä poistamisesta.

Yhtiöllä voi tämän luvun 9 §:n mukaisesti olla muu tarkoitus kuin voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Lahjan antamisesta säädetään 8 §:ssä.

Muu liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta, on laitonta varojenjakoa

Varoja ei saa jakaa ennen yhtiön rekisteröimistä.

27.6.2024 ©Taloushallinto

57 **Varojenjak**

- Varoja ei saa jakaa, jos:
  - jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön
  - jako aiheuttaa maksukyvyttömyyden
- Jaon tulee perustua vahvistettuun tilinpäätökseen
  - Tulee myös huomioida tilinpäätöksen laatimisen jälkeen tapahtuneet taloudellisen aseman olennaiset muutokset
  - Varoja voidaan jakaa myös vahvistetun väli tilinpäätöksen pohjalta
- Jos varoja jaetaan OYL tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti, varat tulee palauttaa yhtiölle
  - Mikäli varojen saaja tietää jakamisen tapahtuneen vastoin ko.sääntöjä

58 **Osingonjaon edellytykset**

- Vahvistettu tilinpäätös
  - Tilintarkastettu ja yhtiökokouksen hyväksymä
- Yhtiön osingonjako ei saa vaarantaa velkojien asemaa ja yhtiön toimintaedellytyksiä
  - Yhtiön tulee läpäistä tasetesti ja maksukykytesti
- Tasetesti = yhtiöllä oltava jakokelpoisia varoja
  - Voitollinen tilikausi tai aiempia voitollisia tilikausia
  - SVOP-palautus tai osakepääoman alentaminen ei ole osingonjakoa, vaan pääomanpalautusta
  - Huomioitava kirjaamaton pääomalainan korko ja aktivoidut kehittämismenot
- Osingonjako voidaan peruuttaa yhtiökokouksen päätöksellä

59 **Case: Milloin voidaan jakaa osinkoa?**

Osakepääoma	0 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden voitto	5 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	8 000 €

Osakepääoma	10 000 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden tappio	5 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	8 000 €

Osakepääoma	0 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden tappio	5 000 €
SVOP	12 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	10 000 €

Osakepääoma	0 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden tappio	5 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	- 2 000 €
Pääomalaina	10 000 €

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

60 **Case: Milloin voidaan jakaa osinkoa?**

Osakepääoma	0 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden voitto	5 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	8 000 €

Osakepääoma	10 000 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden tappio	5 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	8 000 €

Osakepääoma	0 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden tappio	5 000 €
SVOP	12 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	10 000 €

Osakepääoma	0 €
Ed.tilikausien voitto/tappio	3 000
Tilikauden tappio	5 000 €
<hr/>	
Oma pääoma	- 2 000 €
Pääomalaina	10 000 €

27.6.2024 ©Taloushallinto liitto

Maksukykypyramidi – arvioinnin keskeiset osa-alueet

62 Kotiläksyksi

- Lue Yhtiöoikeus-teoksesta luku 18 asunto-osakeyhtiöistä
- Lue artikkelit:
  - <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/asunto-osakeyhtio-yhtio-joka-ei-saa-tuottaa-voittoa>
  - <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/rahastointimenettely-asunto-osakeyhtioiden-kirjanpidossa-ja-verotuksessa>
  - <https://tilisanomat.fi/yritysjuridiikka/varojen-jako-osakeyhtiössä>
  - <https://tilisanomat.fi/yritysjuridiikka/osingon-jakaminen-ja-maksukykytesti>
  - <https://tilisanomat.fi/yhtiomuodot/avoimet-ja-kommandiittiyhtiot>
  - <https://tilisanomat.fi/palkka-ja-henkilostohallinto/toiminimen-abc>
  - <https://tilisanomat.fi/palkka-ja-henkilostohallinto/milloin-osuuskunta-yritysmuodoksi>

Lisälukemista

Osakeyhtiö I-II

Kyläkallio – Iirola -
Kyläkallio
Edita

**Muista
muotoseikkojen
tärkeys**

